

"İlimde iz'an-ı kalb olmazsa, cehildir. İltizam başka, itikad başkadır." cümlelerini izah eder misiniz?

Birisine, "Alçak gönüllü olmak mı iyidir, kibirli olmak mı?" diye sorsanız, hiç tereddüt etmeden birinciye sahip çıkar, onu iltizam eder. Kişi, tercihini böyle yapmakla, "tevazuun güzel, kibrin çirkin olduğunu" bildiğini ortaya koymuş olur. Bu bir ilimdir. Fakat bu bilme yeterli değildir.

Eğer tevazu hâlini kalp kabul etmez ve bu güzel haslet kalpte yerleşmezse, bu şahsın tevazua ait bilgisi cehle dönüşür. Yani, kibirli bir insanın "tevazuu bilmediğine" hükmedilir. Tevazuu sadece iltizam etmesi yetmez; itikat etmesi, kalben inanması ve meselenin akıl dairesinde kalmayıp kalbe mal olması gerekir.

Aynı şekilde, bir kişinin İslâm'ı inceleyip, onun üstünlüğünü anlayıp ilâhî hükümleri iltizam etmesi de yeterli değildir. Bu iltizamın imana dönüşmesi, yani akıldan kalbe intikal etmesi gerekir.

İslâm'ın diğer dinlerden üstün olduğunu aklen kabul eden bir Şarkiyatçı, imana girmedikçe, iltizamdan itikada geçmedikçe, bu bilgisinin kendisine bir fayda sağlamayacağı açıktır.